

N:o 141.

Ank. till Riksd. kansli den 11 maj 1908, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af vissa till förra mönsterskrifvarbostället Glabo n:o 1 med Lilla Saltvik n:ris 3 och 5 i Kalmar län hörande områden.

(I. A.)

Uti en den 24 april innevarande år till Riksdagen aflåten proposition (n:r 205), hvilken öfverlämnats till statsutskottet för förberedande behandling, har Kungl. Maj:t, under återopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen att medgifva,

dels att tjugi i statsrådsprotokollet närmare angifna lägenheter finge med i samma protokoll omnämnda områden hvar för sig i vederbörlig ordning afskiljas, lägenheterna Stenhagen n:ris 1 och 2 samt Nytorp och Kullen från förra mönsterskrifvarbostället $\frac{3}{4}$ mantal Glabo n:o 1 i Döderhults socken af Kalmar län samt de återstående sexton lägenheterna från till nämnda egendom hörande $\frac{1}{4}$ mantal Lilla Saltvik n:o 3 och 5 i samma socken, äfvensom med tillträdesrätt för köpare den 14 mars 1909 försäljas, lägenheten II till Saltviks missionsförening mot en köpskilling af 50 kronor, lägenheten IV till aktiebolaget Saltviks slip mot en köpeskilling af 6,000 kronor med innehafvaren af egendomen Glabo med Lilla Saltvik förbehållen rätt för all framtid till fri upplagsplats å lastkajen för sjöledes ankommande eller afgående varor och produkter, och lägen-

heterna IX, X, XI, XII, XIII och XIV till i statsrådsprotokollet omförmälda lägenhetsinnehafvare å Glaäng mot respektive köpeskillingar af 25, 16, 35, 40, 15 och 5 kronor, samtliga köpeskillingarna för sistberörda åtta lägenheter att erläggas kontant vid tillträdet, samt de öfriga tolf lägenheterna till vederbörande innehafvare mot köpeskillingar, motsvarande de åsatta saluvärdena — att erläggas af köparna af lägenheterna Nytorp, Kullen och Kvarnvik n:ris 1 och 2 samt lägenheten VII på sätt nyss nämnts och af köparna af de återstående sju lägenheterna under loppet af tio år med en tiondedel årligen — samt i öfrigt på de i 6:te punkten af nådiga skrifvelsen till domänstyrelsen den 25 september 1896 angående bestämmelser att tjäna till efterrättelse i fråga om lägenheters upplåtande från kronans jordbruksdomäner stadgade villkor;

dels att samtliga köpare bereddes rätt till utfartsväg öfver egendomen Glabo med Lilla Saltvik;

dels ock att de medel, som genom ifrågavarande försäljningar in-flöte, finge på samma sätt som köpeskillingarna för försålda mindre kronoegendomar användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsodling tjänlig mark.

Departementschefen har i detta ärende till nyssnämnda statsrådsprotokoll anført följande:

»Uti underdånig skrifvelse den 13 mars 1908 har domänstyrelsen anmält, att vid den 16 och 17 maj 1906 hållen uppskattning för förnyad utarrendering från den 14 mars 1909 af förra mönsterskrifvarbostället $\frac{3}{4}$ mantal Glabo n:o 1 med $\frac{1}{4}$ mantal Lilla Saltvik n:ris 3 och 5 i Döderhults socken och Stranda härad af Kalmar län, hvilken egendom lämnar mer än 600 kronor i årligt arrende, uppskattningsmännen väckt förslag om afsöndring och försäljning af vissa till egendomen hörande områden.

Under återopande af 7:de punkten i nådiga skrifvelsen till domänstyrelsen den 25 september 1896 angående bestämmelser att tjäna till efterrättelse i fråga om lägenheters upplåtande från kronans jordbruksdomäner har nämnda styrelse underställt den väckta frågan Eders Kungl. Maj:ts nådiga pröfning och därvid öfverlämnat instrumentet öfver omförmälda uppskattning samt öfriga ärendet tillhörande handlingar, däribland två kartor, af hvilka den ena, upprättad år 1887 af G. E. Markman samt kompletterad år 1905 af förste landtmätaren Oskar Götherström, upptager egendomens åker och äng samt den andra, upprättad år 1906 af den sistnämnde, upptager alla ägora till Lilla Saltvik n:ris 3 och 5.

Af handlingarna i ärendet inhämtas, bland annat, följande.

Ifrågavarande egendom, som gränsar intill Kalmar sund och är belägen på ett afstånd från staden Oskarshamn af 0,8 mil, omfattar en areal af cirka 750 hektar, däraf 211,322 hektar belöpa på Lilla Saltvik.

Å egendomen finnas följande med innehafvarna tillhöriga bostadshus bebyggda lägenheter, hvilka af uppskattningsmännen föreslagits till försäljning till innehafvarna med nedan uppgifna områden och till här nedan angifna pris, nämligen:

Lägenhets och dess innehafvares namn	Ägofigur å förstnämnda karta	Areal i hektar	Uppskattadt saluvärde
<i>å Glabo</i>			
Stenhagen n:o 1	81	0,1630	200
innehafvare: C. A. Olsson			
Stenhagen n:o 2	113 och 114	0,0750	175
innehafvare: A. J. Andersson			
Nytorp	378	0,2140	400
innehafvare: C. J. Anderson			
Kullen	226 och 227	0,4980	100
innehafvare: C. O. Carlson			
<i>å lilla Saltvik</i>			
Kvarnvik n:o 1	907 och 908	0,4020	250
innehafvare: Carl Nilsson			
Kvarnvik n:o 2	909	0,1150	100
innehafvare: Axel Nilsson			
Lägenheten I	973—975	0,6140	2,000
innehafvare: Lars Otto Svensson			
Lägenheten III	977—979	0,25	750
innehafvare: J. F. Nilsson			
Lägenheten V	984	0,2730	450
innehafvare: Johan August Olsson			
Lägenheten VI	985 och 986	0,3650	500
innehafvare: S. J. Gustafsson			
Lägenheten VII	987 och 988	0,0850	200
innehafvare: C. O. Carlson			
Lägenheten VIII	989	0,2480	750
innehafvare: C. F. Johanson			

Uppskattningsmännen hafva föreslagit, att för lägenheterna Kvarn-
vik n:ris 1 och 2, hvilka äro belägna vid Kalmar sund å yttersta udden
af Saltviks ägor, bör förbehållas utfartsväg öfver Lilla Saltvik samt
vidare å den gemensamma vägen förbi Glabo, till hvilken vägs under-
håll samtliga lägenhetsinnehafvare borde bidraga.

Härjämte hafva uppskattningsmännen hemställt, att ytterligare
följande områden måtte från $\frac{1}{4}$ mantal Lilla Saltvik n:o 3 och 5 af-
söndras och försäljas, nämligen

dels lägenheten II å ofvan förstnämnda karta, omfattande ägo-
figuren n:o 976 om 0,02 hektar, till Saltviks missionsförening, som därå
uppfört ett bönehus,

dels ock lägenheten IV, å samma karta omfattande ägofigurerna
n:ris 980—983 med en areal af tillhoppa 0,6060 hektar, till aktiebolaget
Saltviks slip, som å området anlagt varf och slip med kajbyggnad
samt jämväl uppfört två bostadshus. Den förra lägenheten har salu-
värderats till 50 kronor och den senare till 4,000 kronor, hvarjämte
ansetts, att innehafvaren af egendomen Glabo borde för all framtid äga
rätt till upplagsplats å lastkajen för dess med fartyg ankommande eller
afgående varor eller produkter.

Härjämte hafva uppskattningsmännen meddelat, hurusom nedan
omförmälda sex innehafvare af lägenheter å den intill Lilla Saltviks
ägogräns liggande utjorden Glaäng, tillhörande egendomen Sporrek,
vid uppskattningsförrättningen gjort framställning att få tillösa sig den
smala jordremsa af Lilla Saltvik, som vore belägen mellan dessa lägen-
heter och vägen mellan Saltvik och Glabo, hvilken väg vore deras ut-
fartsväg, äfvensom tillstyrkt denna framställning samt hemställt, att hvar
och en af dessa lägenhetsinnehafvare måtte få inköpa det vid hans
lägenhet belägna, å kartan öfver Lilla Saltvik utmärkta område mot
nedanstående köpeskillingar att kontant betalas vid tillträdet, nämligen:

Lägenhetsinnehafvarens namn	Ägofigur å kartan	Areal i hektar	Köpe- skilling kronor
Carl Erik Eriksson	Fig. IX	0,10	25
A. W. Carlsson	Fig. X	0,0710	16
Carl Fredrik Carlsson	Fig. XI	0,1560	35
P. A. Johansson	Fig. XII	0,1760	40
Johan Peter Jonsson	Fig. XIII	0,0660	15
P. A. Berggren	Fig. XIV	0,0210	5

Bih. till Riksd. Prot. 1908. 4 Saml. 1 Afd. 83 Häft.

Beträffande dispositionen af egendomen i öfrigt hafva uppskattningsmännen föreslagit, att af $\frac{1}{4}$ mantal Lilla Saltvik n:o 3 och 5, med undantag af förestående därunder hörande lägenheter och jordområden, det å kartan öfver fastigheten med litt. A betecknade område, omfattande ägofigurerne n:ris 1—106 med en areal af tillhopa 85,6590 hektar, jämväl måtte försäljas, och för sådant ändamål uppskattat detsamma värde till 14,404 kronor, däraf 9,404 kronor för växande skog, samt att egendomen i öfrigt måtte i kronans ägo bibehållas för att, med undantag af utmarken, som ansetts fortfarande ej böra i arrendet ingå, i vanlig ordning upplåtas på arrende.

Af Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande hafva ofvan förstnämnda tolf lägenhetsinnehafvare meddelats sådana förelägganden, som omförmälas i 6:te punkten af åberopade nådiga skrifvelsen den 25 september 1896, hvarefter de samtliga inkommit med skriftliga, af borgensförbindelser åtföljda tillkännagifvanden, att de önskade inköpa, hvar och en den lägenhet, han innehade, för en mot det åsatta saluvärdet svarande köpeskillning, hvarvid C. J. Andersson, Carl Oskar Carlsson, Carl Nilsson, Axel Nilsson samt C. O. Carlsson förklarar sig villiga att kontant vid tillträdet erlægga köpeskillingen, men de öfriga förbehållit sig att få under loppet af 10 år med en tiondedel årligen betala densamma.

Mot uppskattningsmännens förslag har Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande icke haft annat att erinra, än att den för lägenheten IV ifrågasatta köpeskillingen, 4,000 kronor, syntes vara för låg och skäligen böra sättas till minst 6,000 kronor.

Aktiebolaget Saltviks slip har därefter i skrifvelse den 27 februari 1907 hos domänstyrelsen tillkännagifvit sin önskan att för en köpeskillning af 6,000 kronor inköpa sistnämnda lägenhet med därtill hörande vattenområde och därvid särskildt framhållit, att vid anläggningen sysselsattes 26 arbetare, hvilka hade åt sig uppfört egna hem i närheten af arbetsplatsen och hvilka liksom bolaget skulle gå bekymmersamma tider till mötes, om anläggningen skulle behöfva nedläggas.

Vidare hafva Saltviks missionsförening samt förbemälda lägenhetsinnehafvarna å Glaäng A. W. Carlsson, P. A. Johansson och P. A. Berggren äfvensom stärbhusdelägarna efter sedan uppskattningsförrättningen affidna lägenhetsinnehafvarna å Glaäng Carl Erik Eriksson, Carl Fredrik Carlsson, Johan Petter Jonsson hvar för sig inkommit med skriftliga, af borgensförbindelser åtföljda förklaranden, att de vore villiga förvärfva äganderätt till respektive områden för de föreslagna

köpeskillingarna, att betalas antingen på en gång eller å tid och ort, som domänstyrelsen bestämde.

Uti infordradt yttrande rörande den föreslagna dispositionen af egendomen har vederbörande öfverjägmästare förklarad sig icke hafva något att däremot erinra.

För egen del har domänstyrelsen förmålt sig ej hafva något att erinra mot det föreliggande förslaget om försäljning af de med innehafvarna tillhöriga bostadshus bebyggda lägenheterna, hvarjämte domänstyrelsen tillstyrkt, att såväl aktiebolaget Saltviks slip som Saltviks missionsförening och förbemälda lägenhetsinnehafvare å Glaäng måtte få förvärfva de områden, de önskat inköpa. Däremot har domänstyrelsen ej biträdt förslaget om afyttrande af återstående delen af det med litt. A betecknade område af Lilla Saltvik, alldenstund detsamma gränsade omedelbart intill annan del af egendomen, som fortfarande skulle utarrenderas, till största delen utgjordes af afrösningsjord och hade sitt hufvudsakligaste värde i växande skog. Därtill komme att, enligt hvad landtmäteristyrelsen i skrifvelse den 14 sistlidna januari meddelat, hinder föreläge för områdets afskiljande från hemmanen genom ägostyckning.»

Utskottet hemställer,

att Kungl. Maj:ts föreliggande proposition må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 11 maj 1908.

På statsutskottets vägnar:

G. BILLING.
